

[Hartvig Frisch.]

„Ved Spiritus forstaaes i denne Lov Spiritus, der er fremstillet ved Distillation.“

Og med Hensyn til Gæren siges det:

„Ved Gær forstaaes Brødgær og Paa-sætningsgær til Gær- og Spiritusfremstilling, saavel i frisk som tørret Tilstand.“

Det vigtige ved disse Bemærkninger er dette, at man derved udtrykkelig undtager Ølgæren, medens alle andre Former for Gær omfattes af Loven. Med Hensyn til Lovforslagets Form, hvorved baade Spiritus og Gær omfattes, er der en Bemærkning at gøre, da man jo ved, at der fra visse Sider, som ikke ønsker at røre ved selve Spritordningen, har været rejst Ønsker, i hvert Fald været udtrykt Ønsker om, at Gæren skulde gaa ud af Ordningen. Efter at der var gjort visse tekniske Fremskridt, hvorved det muliggjordes at fremstille Gær paa en saadan Maade, at der ikke fremkommer Sprit, rejste der sig for et Aars Tid siden paa Grundlag af de dengang eksisterende ministerielle Bekendtgørelser Mulighed for en Konkurrence, som paa det Tidspunkt i hvert Fald fremkaldte et Ønske inden for De danske Spritfabrikker om at faa en Hjælp til at holde Gæren, ogsaa naar den var fremstillet, uden at der fremkom Sprit, inden for den faktiske Eneret. Der skete derfor Henvendelse til Ministeriet, og det lykkedes som bekendt at faa gennemført her i Rigsdagen sammen med Kartoffelordningen ved Loven af 15. Maj 1933 en Bestemmelse, som udtrykkelig omfattede al saadan Gærfabrikation. Da Kartoffelloven eventuelt kan bortfalde, idet der i denne Lov findes en Bortfaldsdato, maa man rent formelt stille det Spørgsmaal, hvorvidt der saa skal træffes Bestemmelser angaaende Gæren. Naar det er et Faktum, at De danske Spritfabrikker paa det Tidspunkt, da denne Konkurrence opstod, var stærkt interesseret i at faa Statens Medvirken til at umuliggøre en saadan Fremstilling uden om Fabrikkerne, er det lidt unaturligt, forekommer det mig, at man skulde kunne rejse Indvendinger mod Ministerens Forslag her om, at Loven skal omfatte baade Spiritus og Gær. Jeg ved jo nok, at man kan sige, at rent teknisk kan Fremstillingen af Gær ske, uden at der fremkommer Sprit, men efter hvad jeg har hørt fra sagkyndig Side, ligger Forholdet saaledes, at det under ingen Omstændigheder kan være en særlig økonomisk Fremstillingsmaade, idet man ligefrem maa gøre sig Bestræbelser for at undgaa, at der udskilles Sprit. Det maa derfor baade teknisk og økonomisk set sikkert siges at være det heldigste, at

Fabrikation af Gær og Spiritus følges ad og omfattes af den Tilladelse, der er Tale om i dette Lovforslag.

I Begyndelsen af § 2 staar der:

„Tilladelse til Fremstilling af Gær og Spiritus kan kun gives til Virksomheder, der drives i Selskabsform.“

Der følger derefter, at

„Tilladelsen gives for Perioder paa ikke over 10 Aar.....“

Man vil lægge Mærke til, at Lovforslaget ikke i tydelig Form indeholder Ordet „Eneret“ eller „Monopol“. Man kan nok sige, at vi her i Landet har et faktisk Monopol, der er en faktisk Eneret, men den Tilladelse, der her er Tale om, er i hvert Fald ikke i streng juridisk Forstand en Eneret. Jeg fremhæver dette, fordi jeg finder, at man fra Statens Side utvivlsomt gør vel i at give Tilladelsen netop i en saadan Form, idet der her er Tale om en Tilladelse, der vel faktisk er en Eneret, men dog ikke over for det private Selskab, som Staten her entrerer med, en Tilladelse, der i rent juridisk Form er et Monopol eller en Eneret. Der findes derefter i § 2 en hel Række Bestemmelser under forskellige Litra-Numre. Under b) omhandles Begrænsningen af Mængden af Spiritus, hvorom Handelsministeren allerede har udtalt sig ved Fremsættelsen, idet det viser sig, at den Mængde, der tilstaaes i de senere Aar, dog ikke faktisk har været naaet.

I Litra c) gives der Ministeren Beføjelse til Begrænsning af Udbyttet. Om dette vigtige Spørgsmaal har Ministeren allerede udtalt sig i sin Fremsættelsestale. Jeg vil gerne sige, at i den Kontrakt, der hidtil har eksisteret, og som jeg maa henholde mig til og tale om — idet den Kontrakt, der i det sidste Aar har været forhandlet mellem Ministeriet eller Tilsynsudvalget og Selskabet, ikke er forelagt os —, finder man, at Ordningen med Hensyn til Udbyttet er en saadan, at der findes flere Fonds, jeg kan nævne Reparationsfonden, Prisreguleringsfonden og den saakaldte Udligningsfond, hvorved man efter min Mening har fundet en særdeles heldig og, efter hvad der fremgaar af de forelagte Kendsgerninger, en vel virkende Form, som forbinder den Interesse, Staten maa have, med den Interesse, Forbrugerne maa have, for Statens Vedkommende en indtægtsmæssig Interesse, for Forbrugernes Vedkommende en Interesse angaaende Priserne, men alligevel inden for Selskabet bevarer et Spillerum for det, man kalder det private Initiativ, en Tilskyndelse til paa enhver Maade at arbejde i Driften saa økonomisk, som det